

Klima-, Energi- og Forsyningsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Ministeren

Dato
4. juli 2023

J nr. 2022-82

46. skriftlige orientering om energiforsyningsikkerhed

Til udvalgets orientering fremsendes nedenstående skriftlige orientering om den nuværende situation vedrørende forsyningsikkerheden i Danmark.

I forhold til sidste orientering er der nye informationer om gaslagerfyldning, situationen på oliemarkedet, forventninger til træpiller samt opdaterede figurer og data.

Gasforsyningen

Der bliver stadig leveret gas til Danmark. Energistyrelsen har for nuværende ikke kendskab til konkrete forsyningsproblemer i Danmark, hvorfor der ikke er ændringer i kriseniveauet på gasforsyningsområdet i relation til gasmarkedet, som fortsat er "Early Warning".

Gasforbruget i Danmark har i 2022 været lavere end i de forgangne år. I alt var forbruget i 2022 ca. 19 pct. lavere end forventet ifm. fremskrivningerne i KF22. Dvs. det samlede gasforbrug i 2022 var ca. 23 pct. lavere end i 2021, når der graddagekorrigeres. En væsentlig del af det yderligere fald i gasforbruget kan formodentlig tilskrives reaktioner pba. de stigende energipriser. Endvidere har en del industri konverteret fra gas til andre brændsler. Nedgangen i gasforbruget er fortsat i de første måneder af 2023.

Gasprisen er markant lavere end prisniveauet fra august 2022, men er stadig relativt høj sammenlignet med historiske gaspriser. Selvom prisniveauerne i perioder har nærmet sig niveauer fra før invasionen af Ukraine, vurderes markedet at være mere volatilt nu sammenlignet med før invasionen. Det er således stadig en alvorlig situation, hvor tingene hurtigt kan ændre sig.

Gaslagerfyldningen i Danmark og på tværs af EU er på et forholdsvist højt niveau for årstiden. De europæiske medlemslande har en fælles krav om 90 pct. lagerfyldning pr. 1 november 2023. Danmark har fastsat nogle mellemliggende fyldningsmål, herunder at have en fyldningsgrad på 60 pct. pr. 1. juli, hvilket er opfyldt, *jf. figur 1*. Gaslagerkapaciteten i Danmark udgør ca. 0,9 pct. af den samlede europæiske gaslagerkapacitet.

Klima-, Energi- og
Forsyningsministeriet

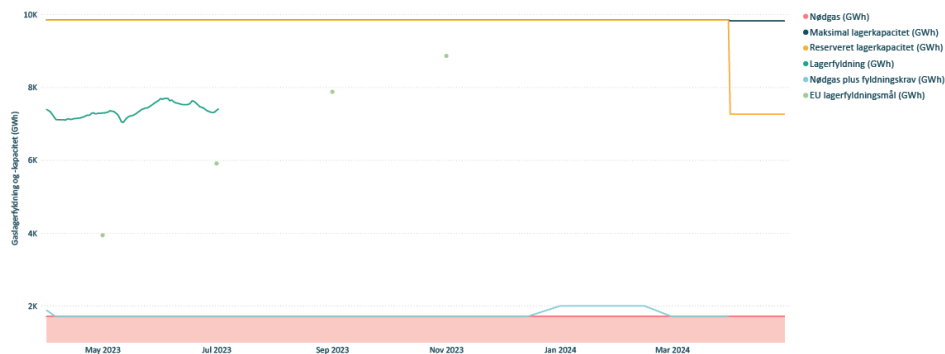
Holmens Kanal 20
1060 København K

T: +45 3392 2805
E: kefm@kefm.dk

www.kefm.dk

Figur 1. Gaslagerbeholdning

Kilde: Energinet (2. juli 2023)

Anm: Figur 1 illustrerer den danske gaslagersituation i indværende år. Herunder den maksimale gaslagerkapacitet, nuværende reserverede lagerkapacitet, mængden af nødgas, den samlede mængde gas på lager (nødlager og kommercielle lagre), nødgas og fyldningskrav (kommerciel gas reserveret af Energinet til frigivelse under en nødsituation), samt EU's krav til lagerfyldning.

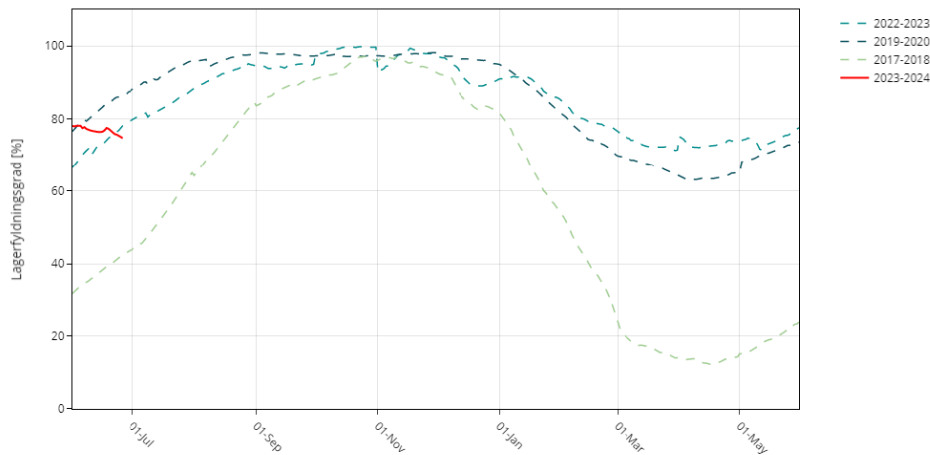
Lagerfyldningen i Danmark har været forholdsvis høj og stabil siden marts 2023 (mellem ca. 70-80 pct.), *jf. figur 2*. Selvom den danske lagerfyldningsprocent er lavere pr. 1 juli 2023 end pr. 1 juli 2022, *jf. figur 2*, er der mere gas på lager end der var på samme tidspunkt sidste år. Dette skyldes en udvidelse af den udbudte lagerkapacitet.

Gaslagerfyldningen i Danmark har været lettere faldende siden starten af juni (fra ca. 78 pct. 1 juni til ca. 75 pct. 1 juli), *jf. figur 2*. Energistyrelsen og Gas Storage Denmark ser ikke én, men flere mulige markeds-mæssige og forsyningssikkerhedsmæssige årsager til dette. Der er bl.a. forventninger i markedet om lavere gaspriser i tredje kvartal, hvilket giver øget incitament til at sælge gas fra nu og fylde lagre i tredje kvartal. Dette tilsiger, at der vil ske en yderligere fyldning af de danske og europæiske lagre frem mod fyringssæsonen. Derudover er det europæiske gasflow ændret fra at gå fra øst mod vest, til nu at gå fra vest mod øst, grundet den reducerede russiske eksport til EU. Dette skaber et øget incitament for at få fyldt de østeuropæiske lagre op til vinteren, for at undgå flaskehalse og dermed kunne vedholde flowet af gas ind i det europæiske system vestfra.

De markeds-mæssige og forsyningssikkerhedsmæssige årsager vurderes at give markedet incitament til at øge flowet til Polen rundt om Tyskland, deriblandt gennem Danmark. Den seneste måned er gasflowet fra Danmark til Polen øget og lagerfyldningen i Polen er steget fra ca. 56 pct. til ca. 71 pct. Dette incitament påvirker lagerfyldningen i Danmark lettere negativt, mens den gennemsnitlige gaslagerfyldning i Europa i samme periode er steget fra ca. 70 pct. til ca. 78 pct. I et europæisk perspektiv er disse tendenser positive for gasforsyningssikkerheden. Det europæiske gasmarked er frit og sammenkoblet, hvorfor den gennemsnitlige lagerfyldning på tværs af EU er langt mere afgørende for forsyningssikkerheden i Danmark og EU end den danske lagerfyldning isoleret.

Figur 2. Lagerfyldningsgrad ift. teknisk lagerkapacitet

Kilde: Energinet (28. juni 2023)

Anm: Figur 2 illustrerer den aktuelle procentvise gaslagerfyldningsgrad ift. den aktuelle tekniske lagerkapacitet. Den aktuelle danske gaslagerfyldningsgrad vises sammen med de historiske danske gaslagerfyldningsgrader i perioderne 2017-2018, 2019-2020 og 2022-2023. De to forskellige lagerfyldningsforløb i 2017-2018 og 2019-2020 er valgt som sammenligningsgrundlag og repræsenterer hver en forholdsvis kold og varm vinter. Spændet mellem disse grafer udgør således et normalt udfaldsrum i procentuel lagerfyldning. Det bemærkes, at lagerkapaciteten har været forskellig over tid, således at en 95 pct. fyldning i 2 forskellige år ikke nødvendigvis udgør samme lagrede energimængde. Det fremgår af figuren, at den udbudte lagerkapacitet fra d.1. november 2022 blev øget med lidt under 8 pct. Den røde streg illustrerer den aktuelle procentvise lagerfyldningsgrad for nyt gaslagerfyldningsår 2022 – 2023.

Danmark har derudover en biogasproduktion. Energinets foreløbige opgørelse viser, at den danske produktion af opgraderet biogas i 2022 svarede til over 33 pct. af det årlige danske gasforbrug.

I tilfælde af en mangelsituation i næste fyringssæson vil man ved at afbryde forsyningen til de ikke-beskyttede kunder (virksomheder med stort gasforbrug) kunne sørge for, at de beskyttede kunder (husholdninger, fjernvarme, hospitaler, m.fl.) forsynes i en længere periode

Energistyrelsen følger udviklingen i forsyning og lagerfyldning tæt.

Olieforsyningen

Oliemarkedet er globalt og påvirkes af en lang række faktorer. Det globale oliemarked er ved at stabilisere sig efter tre turbulente år med først COVID-19 og sidenhen Ruslands invasion af Ukraine. Råoliepriserne er på nuværende tidspunkt lavere end før Ruslands invasion af Ukraine, og profitmarginerne på flere raffinerede olieprodukter er blevet indhentet af en markant afmatning i olieefterspørgslen i OECD-landene.

Det Internationale Energiagentur (IEA) forventer et stramt oliemarked i andet halvår 2023. Dette skyldes på udbudssiden primært OPEC+ landenes olieproduktionsnedsættelser. Samtidig stiger efterspørgslen globalt, men særligt i

Kina, som tegner sig for 60 pct. af stigningen i olieefterspørgslen. Den udfordrede balance mellem udbud og efterspørgsel i andet halvår kan føre til højere oliepriser.

Oliepriserne er grundlæggende volatile. Over det seneste år er råoliepriserne dog faldet med ca. 30 pct., hvilket også kan ses på priserne hos de danske tankstationer.

Ifølge den seneste opdatering fra Danske Olieberedskabslagre (FDO) har Danmark, i overensstemmelse med lovgivningen, olieberedskabslagre svarende til 81 dages gennemsnitligt indenlandsk forbrug (2022-niveau). Hertil kommer beholdninger i olieselskabernes egne kommercielle olielagre.

Energistyrelsen følger udviklingen i olieforsyningen tæt.

Elforsyningen

Elforsyningssituationen er fortsat stabil i Danmark. Energistyrelsen forventer stadig ikke, at der vil være afbrud af forbrugere i 2023 som følge af effektmangel (utilstrækkelig elproduktion til at imødekomme efterspørgslen).

Der er imidlertid fortsat betydelig usikkerhed om forsyningssituationen de kommende vintre, ligesom vejrforhold og udetid på kraftværker i EU vil have stor betydning for, om der vil være tilstrækkelig effekt. Ved et sammenfald af flere ugunstige omstændigheder er der forhøjet risiko for, at der kan opstå effektmangel som følge af begrænsninger i gasforsyningerne til Europa. Herunder såfremt vinteren samtidig bliver koldere end normalt, vi får lange vindstille perioder, begrænsninger på udlandsforbindelserne og/eller ekstraordinære havarier på kraftværker i ind- og udland eller tiltag, der sætter markedsmekanismerne helt eller delvist ud af spil.

Niveauerne i de nordiske og kontinentaleuropæiske vandmagasiner og floder ligger for årstiden tættere på medianen sammenlignet med 2022 pga. store nedbørsmængder i foråret. Til gengæld er elforbruget til køling højt i hele Europa som følge af varmen.

Energistyrelsen har på baggrund af politisk udmelding d.1. oktober 2022 tilbagekaldt lukningstilladelser til tre konkrete kraftværker.

Hvis Danmark i værste fald alligevel skulle komme til at stå i en situation, hvor der mangler strøm, kan de enkelte distributionsselskaber i sidste ende være nødsaget til at lukke for strømmen i kortere perioder. I en sådan situation vil der være tale om et kontrolleret afbrud, fx et par timer ad gangen i udvalgte områder. I dag oplever elforbrugerne i Danmark i gennemsnit 20 afbrudsminutter årligt, som alle relateres til fx skader og reparationer af elnettet.

Energistyrelsen følger udviklingen tæt.

Forsyning med træpiller

På baggrund af de seneste meldinger fra branchen og den generelle udvikling på det europæiske marked vurderer Energistyrelsen, at der er lav risiko for mangel på træpiller til kollektiv forsyning (el og fjernvarme) og privat forsyning (individuelle træpillefyr) i den kommende fyringssæson. Energistyrelsen følger løbende udviklingen på træpillemarkedet i dialog med branchen.

Allerede ultimo 2022 påbegyndte branchen oversøisk import, hvorved det danske marked for træpiller af høj kvalitet til individuel opvarmning forventes at kunne dækkes. De adspurgte aktører bag kollektive varmeselskaber har meddelt Energistyrelsen, at alle er dækkede ind med hensyn til den ønskede afdækning af biomasse-mængder for den kommende fyringssæson (flis, halm og træpiller).

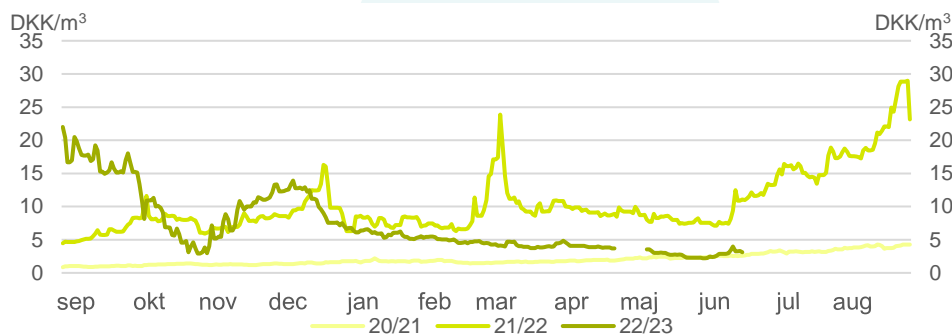
De seneste prisprognoser indikerer stigende indkøbspriser for importører af træpiller, hvilket forventes at føre til generelle prisstigninger på træpiller frem mod fyringssæsonen 2023/24.

Energipriser

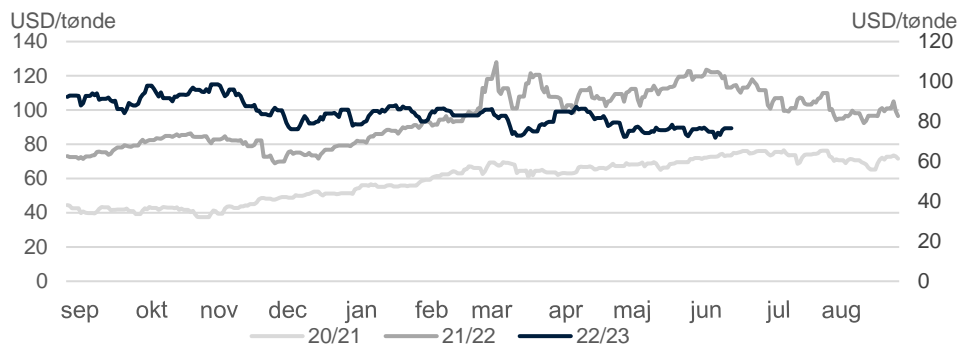
Prisen på gas har for nuværende fundet et mere stabilt leje, men er stadig høj sammenlignet med 2020 og tidligere. Elprisen er fortsat volatil, men siden jul har den dog ligget generelt på et lavere niveau. Prisen for olie er lavere end samme tidspunkt sidste år.

Nedenfor ses et overblik over udviklingen i gas-, olie- og elpriserne fra 2020-2023, jf. figur 3, 4 og 5.

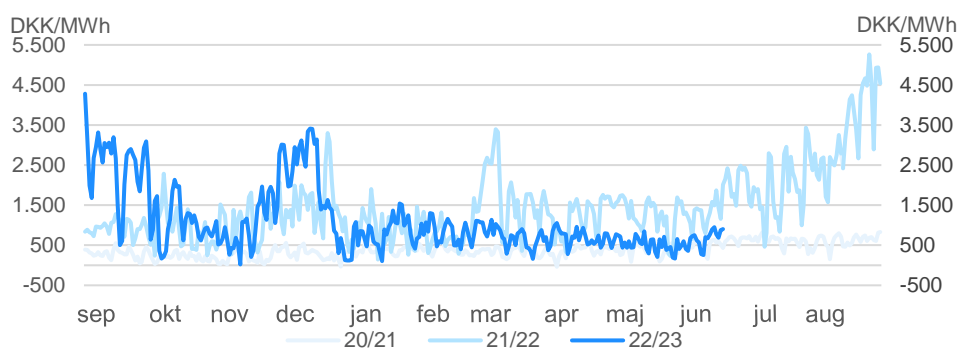
Figur 3. Udvikling i gasprisen

Figur 4. Udvikling i olieprisen

Figur 5. Udvikling i elprisen

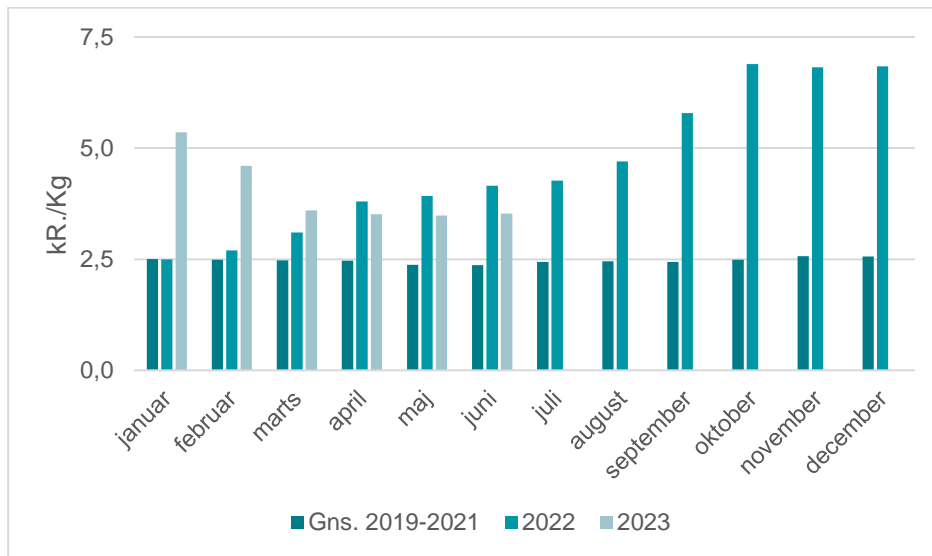

Prisen på træpiller

Der findes ikke nogen central prisbørs, der fastsætter prisen på træpiller, men Biobrændselsforeningens prisbarometer sammenligner månedligt priser i Øst- og Vestdanmark for træpiller i detailhandlen. Det vurderes, at private forbrugere i efteråret 2022 oplevede en prisstigning til omkring tre gange prisen ift. de foregående år, jf. figur 6. Siden er priserne faldet igen og niveauet i juni 2023 svarer til ca. halvdelen af de højeste niveauer i efteråret 2022. Der ses en svag prisstigning fra maj til juni¹. Energistyrelsen har efterprøvet prisbarometerets priser i branchen, som oplever, at prisen er på niveau med det prisbarometeret afspejler på nuværende tidspunkt.

Figur 6. Udvikling i træpilleprisen i detailhandlen (kr./kg. løbende priser)

¹ Prisen i maj var 3,48 kr./kg. og er 3,53 kr./kg i juni 2023.

Den kollektive forsynings benyttelse af længerevarende leveringsaftaler, samt flere tilgængelige varmekilder, vurderes at gøre den kollektive forsyning mindre sårbar over for løbende prisstigninger på træpiller.

Energistyrelsen monitorerer både forsyningsituationen og markedet for gas, olie, el og træpiller tæt.

Med venlig hilsen

Lars Aagaard

Bilag 1. Den generelle situation for diverse forsyningsformer

	EI	Gas
Status	Stabil forsyning.	Stabil forsyning, men forventede prisudsving. Reduceret fra Rusland. Øget fra bl.a. LNG
Næste vintre (23/24 og frem)	Kan blive udfordret, pga. faktorer der kan have betydning for, hvorvidt der er tilstrækkelig effekt.	Kan blive udfordret, fx pga. øget global efterspørgsel på LNG, et totalt stop for russisk gas til EU og vejforhold.
Opmærksomhed	Gasmarkedet, forbrug, vandkraft i Norge, kernekraft i Frankrig, Sverige, Tyskland og Finland, elforbindelser Norge, "ny" kapacitet i nabolande.	Forbrug, gasmarkedet, gaslagre
	Olie	Varme og biomasse
Status	Stabil	Stabil og lavere priser ift. efteråret 2022
Næste vintre (23/24 og frem)	Forventet stabil, men fokus på balancen mellem udbud og efterspørgsel, særligt ift. genåbningen af Kina	Stabil/undersøges nærmere
Opmærksomhed	Øget global efterspørgsel, konverteringer til olie	Forbrug, biomasseleverancer (indv.)